

Examen VWO 2021

muziek

tijdvak 2

maandag 14 juni

9.00 - 11.30 uur

Vergeet niet je op te zetten!

Klik op 'Start' om te beginnen.

Start ▶

Tijdens het examen kun je de volgende knoppen gebruiken:

 ingesproken tekst

 regelen van het volume

 uitleg van het programma

 ga een pagina terug of verder

 ga naar het begin of het einde van het examen

Voor het openen van bronnen gebruik je de volgende knop:

 geluidsfragment

Hiernaast kun je testen of het geluid goed functioneert.

Het examen bestaat uit vier blokken met in totaal 50 vragen.
Voor dit examen zijn maximaal 81 punten te behalen.
Voor elke vraag staat hoeveel punten met een goed antwoord
behaald kunnen worden.

Blok 1 J. Farmer - Fair Phyllis

Blok 2 R. Wagner - Vorspiel zu Die Meistersinger von Nürnberg

Blok 3 G. Fitkin - Hard Fairy

Blok 4 (Thema)songs uit films

Geef niet meer antwoorden (redenen, voorbeelden e.d.) dan er
worden gevraagd. Als er bijvoorbeeld twee redenen worden
gevraagd en je geeft meer dan twee redenen, worden alleen de
eerste twee in de beoordeling meegeteld.

Blok 1 J. Farmer - Fair Phyllis

Dit vragenblok gaat over *Fair Phyllis*, een meerstemmig vocaal werk van de Engelse componist John Farmer (1570-1601). De tekst gaat over een charmante herderin (Fair Phyllis) die haar kudde achterlaat om haar geliefde te zoeken.

Beantwoord de vragen 1 en 2 met behulp van de partituur op pagina 4 en 5 van de uitwerkbijlage.

De vragen 1 en 2 hebben betrekking op hetzelfde fragment.

Het fragment is het gehele werk. De partituur is op pagina 4 en 5 van de uitwerkbijlage afgedrukt.

Lees eerst de vragen, beluister daarna het fragment met de partituur en beantwoord ten slotte de vragen.

(7p)

- **In het werk komt twee keer een orgelpunt voor. Noem van elk van die twee orgelpunten de beginmaat en de tel in die maten waarop dat orgelpunt start.**
- **Noem drie maten die VOLLEDIG drie- of vierstemmig homofoon zijn.**
- **Geef in de uitwerkbijlage van twee momenten aan vanaf waar er sprake is van stempaartechniek / stempaarimitatie. Noem steeds de beginmaat en de tel in de maat.**
- **Omcirkel in de partituur de beginnoot van drie verschillende motieven die vervolgens door ten minste twee andere partijen geïmiteerd worden.**

Het fragment is het gehele werk. De partituur is op pagina 4 en 5 van de uitwerkbijlage afgedrukt.
De tekst met de vertaling is weergegeven.

- 1 Fair Phyllis I saw sitting all alone
- 2 Feeding her flock near to the mountain side
- 3 The shepherds knew not wither she was gone
- 4 But after her lover, Amyntas hied
- 5 Up and down he wander'd
- 6 Whilst she was missing
- 7 When he found her
- 8 O, then they fell a-kissing

 Ik zag de charmante Phyllis helemaal alleen zitten
Ze was bij de berghelling haar kudde aan het weiden
De herders wisten niet waar ze naar toe was gegaan
Ze haastte zich achter haar geliefde Amyntas aan
Hij zocht de heuvel op en af
Zolang ze weg was
En toen hij haar vond
Oh, begonnen ze te zoenen

(3p) Geef van drie tekstregels aan op welke manier de betekenis van de tekst in de muziek wordt uitgebeeld en/of verklankt.

Van het fragment is de partituur weergegeven.

1 2 3 4 5

sopraan Fair Phyl - lis I saw sit - ting all a - lone Feed - ing her flock

alt - - - - - Feed - ing her flock

tenor - - - - - Feed - ing her flock

bas - - - - - Feed - ing her flock

In de uitwerkbijlage zijn maat 4 en 5 van de partituur onvolledig afgedrukt met de oorspronkelijke c-sleutels zoals de componist die genoteerd heeft.

(2p) Noteer in maat 4 en 5 de ontbrekende noten in de altpartij en de tenorpartij.
Let bij beide partijen op het goede octaaf.

Het fragment is het slot. De partituur is in de uitwerkbijlage afgedrukt.

(2p) Noteer in de hokjes met Romeinse cijfers de harmonische functies.

Fair Phyllis is gecomponeerd in de renaissance.

(1p) Geef de technische term voor het genre waartoe het werk behoort.

Blok 2 R. Wagner - Vorspiel zu Die Meistersinger von Nürnberg

Dit vragenblok gaat over de ouverture (Vorspiel) van de opera *Die Meistersinger von Nürnberg* uit 1867 van de Duitse componist Richard Wagner (1813-1883). De opera is gebaseerd op de geschiedenis van de Duitse meesterzangers (Meistersinger) uit de zestiende eeuw. Wagner gebruikt in zijn opera's altijd een groot aantal muzikale thema's. In dit vragenblok maken we gebruik van vier muzikale thema's uit de opera, namelijk het Meistersingermars-thema, het Walther-thema, het Meistersingergilde-thema en het Opera-thema.

Het fragment is het begin van de ouverture. De ouverture opent met het Meistersingermars-thema.

(1p) Geef de technische term voor een motief of thema dat in een werk steeds terugkeert en dat symbool staat voor bijvoorbeeld een persoon, idee of gebeurtenis.

Het fragment is het begin van de ouverture. De melodie is in de uitwerkbijlage afgedrukt.

(2p) Omcirkel elke noot waarop de pauk meespeelt. Het eerste antwoord is gegeven. Laat de versieringen steeds buiten beschouwing.

Het fragment is het Walther-thema. Dit thema is weergegeven.

Het Walther-thema wordt eerst (tegelijk) gespeeld door de dwarsfluit en de klarinet. Daarna wordt het - enigszins gevarieerd - door verschillende instrumenten herhaald.

(1p) Welke instrumenten spelen achtereenvolgens het (begin van het) Walther-thema?

Het fragment duurt vijftien maten en is schematisch weergegeven.
Ook de melodie van het begin van het fragment (Walther-thema) is weergegeven.

maat	1 t/m 10	11 t/m 14	15
	Walther-thema met vervolg	overgangsgedeelte	

In het snellere overgangsgedeelte is sprake van motiefverwerking van het motief dat in het Walther-thema met een haak is aangegeven.

(2p) Noem twee manieren waarop het motief onder de haak wordt verwerkt in het overgangsgedeelte. Laat de speelwijze en de instrumentatie buiten beschouwing.

De vragen 10 en 11 hebben betrekking op hetzelfde fragment.

Het fragment is het begin van het Meistersingergilde-thema. Wagner baseerde dit thema op een melodie uit de veertiende eeuw. Het begin van de veertiende-eeuwse melodie is in de uitwerkbijlage afgedrukt.

(1p) Zet een haak boven het gedeelte waarop Wagner zijn thema heeft gebaseerd.

Het fragment beeldt de statige opkomst van de leden van het Meistersingergilde uit.

(2p) Noem drie manieren waarop het statige karakter wordt gerealiseerd. Laat de dynamiek en de speelwijze buiten beschouwing.

Van het fragment is de partij van de pauk in de uitwerkbijlage onvolledig afgedrukt.

(1p) Noteer de ontbrekende noten en rusten.

Fragment 1 is het Opera-thema. Dit thema moet de opera als geheel verbeelden. Maat 1 t/m 4 zijn in de uitwerkbijlage afgedrukt. Fragment 2 is het gevarieerde Opera-thema.

(1p) Omcirkel de noot waarop de melodie van fragment 2 voor het eerst afwijkt van fragment 1. Laat het verschil in toonsoort tussen beide fragmenten buiten beschouwing.

Van het fragment is het begin van de melodie weergegeven.

Je zou kunnen zeggen dat in het fragment een romantisch verlangen wordt uitgedrukt.

(2p) Noem twee manieren waarop het romantisch verlangen in het fragment tot uitdrukking wordt gebracht. Laat de instrumentatie buiten beschouwing.

Je zou kunnen zeggen dat in het fragment sprake is van een fugatische verwerking van het Opera-thema.

(1p) Geef een argument voor de bewering dat de verwerking fugatisch is.

Het fragment is een variatie op het Meistersingermars-thema. De melodie van viool 1 is in de uitwerkbijlage onvolledig afgedrukt.

(2p) Noteer de ontbrekende noten (toonhoogte en ritme).

Het fragment is het slot van de ouverture.

(2p) Noem de drie slaginstrumenten in het fragment.

Blok 3 G. Fitkin - Hard Fairy

Dit vragenblok gaat over *Hard Fairy*, een werk uit 1994 voor twee piano's en sopraansaxofoon van de Engelse componist Graham Fitkin (geboren in 1963). De sopraansaxofoon is in dit vragenblok klinkend genoteerd.

Het fragment is het begin. De partijen van de saxofoon en de piano zijn weergegeven.

The musical score shows two systems. The first system contains measures 1 through 6. The saxophone part (top staff) consists of six measures with notes: 1 (quarter), 2 (quarter), 3 (quarter), 4 (quarter), 5 (quarter), 6 (half). The piano accompaniment (bottom staves) features a steady eighth-note pattern in the right hand and chords in the left hand. At measure 6, the tempo changes significantly. The second system contains measures 7 through 9. The saxophone part (top staff) has measure 7 (half), measure 8 (half), and measure 9 (rest). The piano accompaniment (bottom staves) continues with the same eighth-note pattern in the right hand and rests in the left hand.

(1p) Is het tempo vanaf maat 6 veel langzamer dan, vrijwel gelijk aan of veel sneller dan daarvoor?

- A veel langzamer
- B vrijwel gelijk
- C veel sneller

Van het fragment is de partij van de saxofoon in de uitwerkbijlage afgedrukt.

In het fragment speelt een piano zowel in de bovenstem als in de onderstem enkele samenklanken.

(2p) Omcirkel onder de notenbalk de momenten waarop de piano de samenklanken in de ONDERSTEM speelt. Het eerste en laatste antwoord zijn gegeven.

De vragen 20 en 21 hebben betrekking op hetzelfde fragment.

Van het fragment is de saxofoonpartij in de uitwerkbijlage afgedrukt. Het motief onder de haak komt in het fragment meerdere keren gevarieerd voor.

(2p) Geef met haken exact elk gevarieerd motief aan.

Van het fragment is de saxofoonpartij weergegeven.

The image shows a musical score for a saxophone part, consisting of three staves of music. The first staff starts with a 6/4 time signature, followed by a 4/4 time signature, and then a 3/4 time signature. The second staff starts with a 4/4 time signature and ends with a 6/4 time signature. The third staff starts with a 6/4 time signature, followed by a 3/4 time signature, and then a 4/4 time signature. A bracket underlines a specific motif in the second staff, which is mentioned in the text below.

Het motief onder de haak komt aan het eind van het fragment ritmisch gevarieerd terug.

(1p) Geef de technische term voor de ritmische variatie van dit motief aan het eind van het fragment.

Van het fragment is de melodie van de saxofoon in de uitwerkbijlage onvolledig afgedrukt.

(2p) Noteer de ontbrekende noten. Het ritme is gegeven.

Van het fragment is een pianopartij weergegeven.

The image shows a piano accompaniment in 4/4 time. The top staff features a series of chords, each starting with a quarter note on the first beat, followed by a quarter rest, and then a pair of eighth notes on the second and third beats. The bottom staff provides a harmonic accompaniment with chords and eighth notes, mirroring the structure of the top staff.

De saxofoon speelt op vier momenten een motief.

(1p) Op welke tel in de maat zet de saxofoon steeds een motief in?

- A alleen op de derde tel
- B afwisselend op de derde en tweede tel
- C afwisselend op de derde en vierde tel

In het fragment speelt de saxofoon op vier momenten een motief. Het eerste motief is weergegeven.

(1p) Welk motief begint op een andere begintoon dan het eerste weergegeven motief?

- A motief 2
- B motief 3
- C motief 4

Van het fragment zijn de onderstem van piano 1 en de boven- en onderstem van piano 2 in de uitwerkbijlage afgedrukt. In elke afgedrukte stem wordt een (ander) ostinato gespeeld.

(2p) Geef in elk van de drie afgedrukte stemmen het ostinatomotief met een haak aan.

De vragen 26 en 27 hebben betrekking op hetzelfde fragment.

Deze muziek wordt onder andere gekenmerkt door een constante herhaling van motieven en het gebruik van ritmische patronen.

(1p) Welke stijl uit de klassieke muziek uit de tweede helft van de twintigste eeuw heeft deze kenmerken?

Je zou kunnen zeggen dat het werk een fusion is van klassieke muziek en verschillende jazzstijlen.

(2p) Noem twee karakteristieke kenmerken in het fragment die je ook tegenkomt in de bebop.

Het fragment is het slot.

(1p) Welk notenvoorbeeld geeft de laatste samenklank juist weer? Let op, de laagste noot klinkt een octaaf lager.

A

8va

B

8va

C

8va

Blok 4 (Thema)songs uit films

Dit vragenblok gaat over songs die gebruikt werden in een film of gemaakt zijn naar aanleiding van een film.

Dear gentle folk of Newport,
Beste mensen van Newport,

or maybe I should say 'hats and cats'
of moet ik zeggen 'dames en heren'

I want you to lend an ear, because uh,
Ik wil dat jullie je oren te luister leggen, omdat uh,

well I want you to hear some really shimmering sharps
and flats
*wel, ik wil dat jullie enkele echte glinsterende kruizen
en mollen horen*

De vragen 29 t/m 35 gaan over de song *Now you has Jazz* uit de film *High Society* (1956). In deze film zingen en spelen onder anderen de beroemde zanger Bing Crosby en de legendarische jazztrompettist Louis Armstrong.

Het fragment is het begin van de song. De tekst en de vertaling zijn weergegeven. De zanger 'spreekt' de zaal toe waarvoor hij gaat optreden.

(1p) Welk tekstgedeelte wordt door de piano uitgebeeld en geef een argument voor je keuze?

In de film legt de zanger uit hoe jazz is opgebouwd. Het fragment is het begin van deze uitleg. Het is meteen duidelijk dat het in de song om jazzmuziek gaat, gelet op de drums.

(2p) Geef twee argumenten voor deze bewering.

In het fragment legt de zanger verder uit hoe jazz is opgebouwd.

(1p) Noteer in het schema in de uitwerkbijlage de volgorde waarin de verschillende instrumenten voor het eerst inzetten. Let op, de eerste drie instrumenten zijn onderdelen van het drumstel. Twee antwoorden zijn gegeven.

In het fragment speelt de contrabas.

(1p) Geef de technische term voor een dergelijke baspartij.

In het fragment spelen de blazers vijf keer een riff.
De bovenstem en de onderstem van de eerste riff zijn weergegeven.

Deze riff eindigt met de samenklank d - bes.

(3p) Geef van riff 2 t/m 5 aan op welke tonen elke riff eindigt.

In het begin volgt het fragment het standaard bluesschema, maar wijkt hiervan op een bepaald moment van af.

(2p) Noem twee aspecten van het akkoordenschema in het fragment die afwijken van het standaard bluesschema.

In het fragment zingen twee zangers.

(2p) Geef de technische term voor de interactie tussen de twee zangstemmen en geef de technische term voor het stemgebruik van de tweede zanger.

De vragen 36 t/m 45 gaan over de *Spider-Man Theme Song*. De Spider-Man-serie is ontstaan in de jaren 1960 als stripserie. Daarna volgden diverse tv-series en bioscoopfilms met Spiderman in de hoofdrol. Verschillende artiesten en bands hebben de *Spider-Man Theme Song* opgenomen. De vragen 36 t/m 40 gaan over een remix uit 2004 van de versie die Michael Bublé met een bigband opnam. De remix is gemaakt door de Nederlandse dj Tom Holkenborg. De vragen 41 t/m 44 gaan over de versie die rockband Aerosmith in 2002 van de song maakte.

Het fragment is de intro. De elektrische gitaar speelt een dalende melodielijn.

(1p) Geef de technische term voor de ritmische figuur in deze melodielijn. Ga uit van een 4/4-maatsoort.

Het fragment is couplet 1 en bestaat uit veertien maten. De maten zijn in de uitwerkbijlage schematisch weergegeven.

(2p) Noteer per twee maten de akkoordfunctie met de Romeinse cijfers I, IV en V. Het eerste antwoord is gegeven.

Wealth and fame, he's ignored,
action is his reward

Look out,

here comes the Spider-man

Het fragment is een deel uit couplet 3. De tekst is weergegeven.

(2p) Noem twee manieren waarop de betekenis van de tekst 'Look out' in de muziek wordt versterkt. Laat de dynamiek buiten beschouwing.

Het fragment is een instrumentaal gedeelte en heeft onder andere kenmerken van jazz.

(1p) Welke jazzstijl vormt de basis voor het fragment? Geef één argument voor je keuze. Laat het tempo en de maatsoort buiten beschouwing.

In het fragment wordt gemoduleerd.

(1p) Geef de volledige naam van het interval waarmee (omhoog) gemoduleerd wordt.

De vragen 41 t/m 44 gaan over de *Spider-Man Theme Song* in de versie van de rockband Aerosmith.

Het fragment is uit het begin van de song. De song in de versie van Aerosmith behoort tot de hardrock.

(2p) Noem twee kenmerken van hardrock, gelet op het fragment.

Het fragment is het begin van couplet 1. De melodie van de leadzanger is in de uitwerkbijlage onvolledig afgedrukt.

(1p) Noteer de ontbrekende noten. Het ritme is gegeven.

Van het fragment zijn de tekst en de vertaling weergegeven.

Catches thieves, just like flies
Look out! Here comes the Spider-man!

Vangt dieven, net als vliegen
Kijk uit! Hier komt de Spider-man!

In het fragment is het hijgen van een persoon te horen die op de vlucht is.

(1p) Op welke bijzondere manier is in de mix, door het gebruik van een opname-/studietechniek, te horen dat de hijgende persoon op de vlucht is?

Het fragment is het einde van couplet 2 en het begin van de bridge.
Tussen de twee gedeeltes is sprake van een contrast.

(2p) Noem twee manieren waarop in de bridge het contrast wordt gerealiseerd, gelet op de begeleiding. Laat de dynamiek buiten beschouwing.

Fragment 1 komt uit de versie van de song van Michael Bublé en Tom Holkenborg.
Fragment 2 komt uit de versie van de song van Aerosmith.
De vorm van beide fragmenten is schematisch weergegeven.

(1p) Wat is het verschil tussen beide fragmenten, gelet op het verwerken van muzikaal materiaal in de grijze gedeeltes van het weergegeven vormschema? Ga in je antwoord uit van fragment 2.

Tom Holkenborg schreef ook de muziek voor de film *Alita* (2019). De vragen 46 t/m 50 gaan over *Swan Song* van Dua Lipa uit deze film.

Het fragment is het begin van de song. De synthesizer speelt behalve de lang aangehouden tonen twee keer een kort motief.

(1p) Welk notenvoorbeeld geeft dat motief juist weer?

A

B

C

D

Het fragment is couplet 1 met een maat extra vooraf. De tekst is in de uitwerkbijlage afgedrukt.

(1p) Onderstreep alle woorden die op de eerste tel van de maat gezongen worden.

Het fragment is de prechorus. Je zou kunnen zeggen dat de boodschap die de zangeres wil overbrengen krachtiger is in de tweede helft van het fragment.

(1p) Geef twee argumenten voor deze bewering, gelet op de zang.

I won't stay quiet,
the flicker's burnin' low
This is not a, this is not a
swan, swan song

Van het fragment is de tekst weergegeven. Er wordt naar het woord 'swan' toegewerkt.

(2p) Noem twee manieren waarop naar 'swan' wordt toegewerkt.

Het fragment is het slot van de song.

(1p) Wat is de akkoordfunctie van de twee slotklanken?

- A I
- B II
- C IV
- D V

Dit was de laatste vraag van het examen.

Klik op of als je de vragen nog eens wilt langslopen.

Klik op de knop 'Stoppen' als je klaar bent.

Bronvermelding

De in dit examen gebruikte bronnen zijn vermeld in het examen zelf en/of in het correctievoorschrift, dat na afloop van het examen wordt gepubliceerd.

Einde